

Chirurgický urgentný príjem detí

Čo očakávať pri návšteve a kedy je jeho využitie naozaj potrebné?

Urgentný príjem predstavuje neoddeliteľnú súčasť zdravotnej starostlivosti o detských pacientov. Jeho hlavnou úlohou je zabezpečiť rýchle vyšetrenie a liečbu detí so stavmi, ktoré môžu bezprostredne ohrozovať ich život alebo zdravie a vyžadujú si okamžitý zásah. V každodennej praxi sa však čoraz častejšie stretávame aj s návštevami pacientov, ktorých zdravotný stav si urgentné ošetrenie nevyžaduje. Takéto návštevy predlžujú čakaciu lehotu všetkým pacientom vrátane tých, ktorí skutočne potrebujú neodkladnú pomoc.

Cielom tohto článku je priblížiť rodičom, ako funguje chirurgická časť urgentného príjmu, aké stavy sem patria a kedy je vhodné vyhľadať ambulatnú zdravotnú starostlivosť.

ČO SA DEJE PO PRÍCHODE DO NEMOCNICE?

Po príchode do nemocnice je pacient najskôr zaregistrovaný na centrálnom prijíme. Následne pokračuje do triážnej (triediacej) ambulancie, kde zdravotnícky pracovník zhodnotí jeho aktuálny zdravotný stav. Triáž je medzinárodne používaný systém, ktorého cieľom je určiť naliehavosť zdravotného stavu pacienta – nie poradie jeho príchodu. To znamená, že pacient, ktorý prišiel neskôr, môže byť vyšetrený skôr, ak si jeho stav vyžaduje okamžitú zdravotnú starostlivosť.

Počas triáže sa hodnotia najmä:

- charakter ťažkostí;
- celkový zdravotný stav dieťaťa;
- prítomnosť úrazu;
- intenzita bolesti;
- riziko zhoršenia zdravotného stavu.

Na základe týchto údajov je pacient zaradený do príslušnej kategórie naliehavosti.

PREČO NIEKTORÍ PACIENTI ČAKAJÚ DLHŠIE?

Čakacia lehota nie je určená časom príchodu, ale závažnosťou zdravotného stavu. Na chirurgikom urgentnom prijíme sa pravidelne ošetrujú deti so závažnými úrazmi, s otvorenými zlomeninami, polytraumami, poraneniami hlavy, akútnymi brušnými príhodami alebo inými život ohrožujúcimi stavmi. Ak sa počas čakania objaví pacient v kritickom stave, zdravotnícky tím musí svoju aktuálnu činnosť okamžite prerušiť a venovať sa jemu. Rodičia preto môžu mať pocit, že sa „nič nedeje“, hoci v rovnakom čase zdravotníci riešia závažný stav v špecializovanej miestnosti.

AKÉ STAVY PATRIA NA CHIRURGICKÝ URGENTNÝ PRÍJEM?

Na chirurgický urgentný príjem patria predovšetkým:

- úrazy s podozrením na zlomeninu alebo vyklbenie;
- otvorené zlomeniny alebo rany;

- pohryznutia zvieratom;
- popáleniny;
- závažné poranenia hlavy so stratou vedomia, opakovaným vracaním alebo poruchou správania;
- úrazy brucha alebo hrudníka;
- náhle vzniknuté silné bolesti brucha s podozrením na akútnu chirurgickú príčinu (napríklad zápal slepého čreva);
- náhle vzniknutý opuch alebo bolestivosť mieška;
- cudzie telesá alebo iné stavy vyžadujúce si neodkladný chirurgický zákrok.

Tieto stavy si často vyžadujú okamžitú diagnostiku, zobrazovacie vyšetrenia alebo operačný výkon.

KTORÉ STAVY NA CHIRURGICKÝ URGENTNÝ PRÍJEM SPRAVIDLA NEPATRIA?

Naopak, medzi stavy, ktoré si vo väčšine prípadov nevyžadujú urgentné chirurgické vyšetrenie, patria:

- dlhodobé bolesti končatín alebo chrbtice bez predchádzajúceho úrazu;
- chronické ortopedické ťažkosti;
- opakovane sa vyskytujúce bolesti kĺbov;
- dlhodobé prítomné útvary na koži alebo v podkoží;
- zarastené nechty bez známok rozsiahlej infekcie;
- kontroly chronických ochorení;
- odstránenie stehov;
- dlhodobé bolesti brucha, ktoré už boli ambulantne vyšetované a nedošlo k ich náhlemu zhoršeniu;
- administratívne požiadavky alebo potvrdenia.

Spomínané zdravotné problémy patria do starostlivosti všeobecného lekára pre deti a dorast alebo príslušného ambulantného špecialistu, spravidla počas najbližšieho pracovného dňa.

PREČO NIE JE URGENTNÉ VYŠETRENIE VHODNÉ PRI CHRONICKÝCH PROBLÉMOCH?

Rodičia sa často domnievajú, že na urgentnom príjme ich dieťa vyšetří odborník presne podľa charakteru jeho ťažkostí. V skutočnosti to tak nie je.

Lekár slúžiaci na chirurgickom urgentnom príjme je predovšetkým školený na diagnostiku a liečbu akútnych chirurgických stavov a úrazov. Ak dieťa prichádza s dlhodobým problémom (napríklad ortopedickým), lekár

urgentného príjmu vo väčšine prípadov nie je detský ortopéd. Nemá preto možnosť zabezpečiť komplexnú diagnostiku ani dlhodobú liečbu, ktorú si takéto ochorenia vyžadujú. Pacient býva po základnom vyšetrení nasmerovaný na ortopedickú ambulanciu, kde je možné vykonať cieľené odborné vyšetrenie a nastaviť ďalší postup. Návšteva urgentného príjmu tak často neprinesie rýchlejšie vyriešenie zdravotného problému.

PREČO NIE JE MOŽNÉ UROBIŤ VŠETKY VYŠETRENIA OKAMŽITE?

Súčasťou diagnostiky sú často röntgenové alebo ultrazvukové vyšetrenia. Počas služby zabezpečujú starostlivosť pre celú nemocnicu iba dvaja rádiológovia. Okrem pacientov urgentného príjmu vyšetrujú aj hospitalizované deti, pacientov z jednotiek intenzívnej starostlivosti, operačných sál a ďalších pracovísk. Aj z tohto dôvodu treba na zobrazovacie vyšetrenie určitý čas počkať.

Rovnako je organizovaná aj služba lekárov na chirurgickom urgentnom príjme. V čase od 7.00 do 14.00 h je v ambulancii jeden lekár, od 14.00 do 21.00 h dvaja lekári a počas nočnej služby od 21.00 do 7.00 h je opäť prítomný jeden lekár. Počet pacientov však počas dňa aj noci výrazne kolíše a v ob-

dobí zvýšeného výskytu úrazov alebo počas víkendov môže niekoľkonásobne prevyšovať personálne možnosti pracoviska.

AKO MÔŽU RODIČIA POMÔCŤ SKRÁTIŤ ČAKACIE LEHOTY?

Najväčší prínos má správne rozhodnutie, kedy s dieťaťom vyhľadať zdravotnú pomoc: ak zdravotný stav dieťaťa nie je akútny a nevyžaduje si neodkladné chirurgické ošetrenie, je vhodné najskôr kontaktovať všeobecného lekára pre deti a dorast alebo príslušného ambulantného špecialistu. Tak sa uvoľní kapacita urgentného príjmu pre pacientov, ktorí potrebujú okamžitú pomoc. Pri návšteve urgentného príjmu odporúčame priniesť dostupnú zdravotnú dokumentáciu, zoznam užívaných liekov a informácie o predchádzajúcich ochoreniach či úrazoch. Tieto údaje môžu urýchliť diagnostiku a pomôcť pri rozhodovaní o ďalšom postupe.

Chirurgický urgentný príjem je určený predovšetkým pre deti s akútnymi úrazmi a náhle vzniknutými chirurgickými ochoreniami. Systém triáže zabezpečuje, aby boli ako prví ošetrení pacienti s najzávažnejšími stavmi, aj keď prišli do nemocnice neskôr.

Každý rodič prirodzene vníma zdravotné ťažkosti svojho dieťaťa ako naliehavé. Cieľom zdravotníkov však je poskytnúť pomoc prednostne tým deťom, ktorých život alebo zdravie sú bezprostredne ohrozené. Vzájomné porozumenie, správne využívanie jednotlivých zložiek zdravotnej starostlivosti a ohľaduplnosť voči ostatným pacientom pomáhajú zabezpečiť, aby potrebnú pomoc dostali čo najrýchlejšie tí, ktorí ju potrebujú najviac.

Autorka: MUDr. Lucia Lipáková

CESTA PACIENTA NA CHIRURGICKOM URGENTNOM PRÍJME

Ako postupujeme od príchodu až po ukončenie ošetrovania

NAŠIM CIEĽOM JE

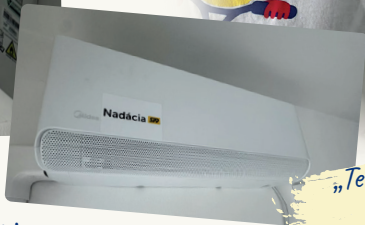
poskytnúť včasnú a kvalitnú starostlivosť tým deťom, ktoré ju najviac potrebujú. Ďakujeme za pochopenie, o trpezlivosť a ohľaduplnosť voči ostatným pacientom.

Obrázok vygenerovaný umelou inteligenciou

**DETSKÁ
CHIRURGIA**
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

*Prijemnejšie leto
pre malých pacientov*

**Prijemnejšie
prostredie**

**Lepší pobyt
pre deti**

**Podpora
zdravia**

Ďakujeme,
že pomáhate tam,
kde je to naozaj potrebné

„Tento projekt sa uskutočnil vďaka
finančnej podpore Nadácie SPP“

Nadácia SPP